Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0005

Humanitarna pomoč v času večplastne krize – potrditev naših načel za učinkovitejše in ambicioznejše odzivanje na humanitarne krize

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. januarja 2026 o humanitarni pomoči v času večplastne krize – potrditev naših načel za učinkovitejše in ambicioznejše odzivanje na humanitarne krize (2025/2085(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 208 in 214 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju členov 3(5) in 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU),

– ob upoštevanju ženevskih konvencij iz leta 1949 in njihovih dodatnih protokolov,

– ob upoštevanju Konvencije Organizacije združenih narodov (OZN) o pravicah invalidov, ki so jo ratificirale EU in vse njene države članice,

– ob upoštevanju resolucije Varnostnega sveta OZN 2730 (2024) z dne 24. maja 2024 o zaščiti humanitarnega osebja ter osebja OZN in z njim povezanega osebja v oboroženih spopadih,

– ob upoštevanju resolucije Varnostnega sveta OZN 1325 (2000) z dne 31. oktobra 2000 o ženskah, miru in varnosti ter devetih kasnejših povezanih resolucij Varnostnega sveta OZN, ki določajo agendo o ženskah, miru in varnosti,

– ob upoštevanju mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, ki je potekala leta 1994 v Kairu, njenega akcijskega programa in rezultatov poznejših konferenc o pregledu,

– ob upoštevanju pekinških izhodišč za ukrepanje in rezultatov poznejših konferenc o pregledu,

– ob upoštevanju Agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in ciljev trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči[1],

– ob upoštevanju sporazuma o „velikem dogovoru“, podpisanega 23. maja 2016, neodvisnih letnih poročil o tem, zlasti poročila iz leta 2021, ter okvira o velikem dogovoru 2.0 in prilog k njemu, ki so bili predstavljeni na letnem srečanju na temo velikega dogovora, ki je potekalo od 15. do 17. junija 2021, ter obnovljenih zavez, sprejetih na letnem srečanju na temo velikega dogovora, ki je potekalo od 19. do 20. junija 2023,

– ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 23. avgusta 2016 o izidu svetovnega humanitarnega vrha in zavezah, ki so jih sprejeli udeleženci,

– ob upoštevanju „humanitarne ponastavitve“, ki jo je generalni podsekretar OZN za humanitarne zadeve in koordinator za nujno pomoč Tom Fletcher 10. marca 2025 predlagal v sporočilu medagencijskemu stalnemu odboru OZN[2],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2021 z naslovom Humanitarne dejavnosti EU: novi izzivi, enaka načela (COM(2021)0110),

– ob upoštevanju načrta EU za pravice žensk, ki ga je pripravila Komisija,

– ob upoštevanju akcijskega načrta EU za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU (akcijski načrt EU za enakost spolov III),

– ob upoštevanju posodobljenih smernic EU o spodbujanju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava[3],

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 10. decembra 2018 o ženskah, miru in varnosti in strateškega pristopa EU k vprašanju žensk, miru in varnosti,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. maja 2021 o humanitarnem delovanju EU, z dne 22. maja 2023 o odpravljanju vrzeli v financiranju humanitarne pomoči, z dne 7. maja 2024 o zaščiti v humanitarnih okoljih in z dne 24. junija 2024 o posodobitvi smernic EU o otrocih v oboroženih spopadih,

---

1 UL L 163, 2.7.1996, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj.

2 Sporočilo koordinatorja za nujno pomoč Toma Fletcherja humanitarni skupnosti, 10. marca 2025.

3 UL C 303, 15.12.2009, str. 12.

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 16. decembra 2024 o okrepitvi podpore Ekipe Evropa svetovni prehranski varnosti in prehrani,

– ob upoštevanju svetovnih obetov Svetovnega programa za hrano za leto 2025,

– ob upoštevanju svetovnega humanitarnega pregleda Urada OZN za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA) za leto 2025,

– ob upoštevanju poročila Agencije OZN za ženske za leto 2025 z naslovom *At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide*,

– ob upoštevanju poročila Mednarodnega odbora Rdečega križa za leto 2024 o mednarodnem humanitarnem pravu in izzivih sodobnih oboroženih spopadov,

– ob upoštevanju poročila Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) o nestabilnih državah za leto 2025,

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 15/2025 z dne 18. junija 2025 z naslovom Humanitarna pomoč EU, ki se upravlja na daljavo,

– ob upoštevanju poročila o enakih ukrepih do leta 2030 z naslovom *Findings from the 2024 SDG Gender Index: A gender equal future in crisis?*,

– ob upoštevanju izjave zunanjih ministrov skupine G7 z dne 13. maja 2022 o krepitvi vnaprejšnjega ukrepanja na področju humanitarne pomoči,

– ob upoštevanju sklepnega dokumenta četrte mednarodne konference o financiranju razvoja, imenovanega tudi Seviljska zaveza (*Compromiso de Sevilla*),

– ob upoštevanju smernic Generalnega direktorata za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (GD ECHO) za leto 2023 z naslovom *Promoting equitable partnerships with local responders in humanitarian settings*,

– ob upoštevanju izjave humanitarnih donatorjev o podnebju in okolju iz marca 2022,

– ob upoštevanju zavez o krepitvi spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava z njegovim spodbujanjem, razširjanjem in izvajanjem ter o zaščiti humanitarnega in zdravstvenega osebja, ki so jih EU in njene države članice ter njihove nacionalne družbe sprejele na 34. mednarodni konferenci gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca,

– ob upoštevanju zaveze o „odpiranju in olajševanju humanitarnega dostopa: več političnega in diplomatskega sodelovanja ter večja podpora humanitarnim delavcem“, ki so jo EU in njene države članice sprejele na 34. mednarodni konferenci gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. maja 2025 o prenovljenem dolgoročnem proračunu za Unijo v spreminjajočem se svetu[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2021 o stanju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v EU v povezavi z zdravjem žensk[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. novembra 2018 o položaju invalidk[6],

– ob upoštevanju svojih resolucij o humanitarni pomoči, zlasti z dne 15. decembra 2021 o novih usmeritvah za humanitarno delovanje EU[7], z dne 6. julija 2022 o reševanju vprašanja prehranske varnosti v državah v razvoju[8] in z dne 23. novembra 2023 o tem, kako zasnovati inovativno strategijo humanitarne pomoči: sedanje in pozabljene krize v središču pozornosti[9],

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj (A10-0257/2025),

A. ker se večstranski humanitarni sistem srečuje z izzivi brez primere zaradi velikega števila ljudi, ki potrebujejo nujno humanitarno pomoč, in vse večjega števila nestabilnih okolij, vključno z vse večjim številom oboroženih spopadov v primerjavi z letom 2023; ker bo leta 2025 po ocenah 305 milijonov ljudi po vsem svetu potrebovalo nujno humanitarno pomoč in zaščito[10]; ker se večplastna kriza nanaša na kompleksen in medsebojno povezan sklop kriz, ki se pojavljajo hkrati[11];

B. ker se po ocenah več kot 319 milijonov ljudi po vsem svetu spopada z akutno neustrezno prehransko varnostjo, pri čemer jih približno 70 %

---

4 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0090.
5 UL C 81, 18.2.2022, str. 43.
6 UL C 363, 28.10.2020, str. 164.
7 UL C 251, 30.6.2022, str. 80.
8 UL C 47, 7.2.2023, str. 149.
9 UL C, C/2024/4223, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4223/oj.
10 OCHA, Svetovni humanitarni pregled za leto 2025.
11 Skupno raziskovalno središče, *Unraveling the poly crisis with foresight and innovation*, 26. marca 2025.

živi v nestabilnih okoljih ali okoljih, ki so jih prizadeli konflikti[12], približno petina pa jih trpi lakoto; ker je mednarodno sodelovanje, zlasti s partnerji, ki lahko zagotovijo znatno pomoč, vključno s čezatlantskim sodelovanjem, še vedno ključnega pomena za reševanje teh izzivov, zlasti na področju prehranske varnosti;

C. ker bo do leta 2030 več kot 90 % svetovne revščine v Afriki; ker so koristi prehrane, zdravja in izobraževanja bistvene za to, da se to prebivalstvo reši iz pasti revščine; ker se ocenjuje, da bodo leta 2025 humanitarne potrebe največje v vzhodni in južni Afriki, kjer humanitarno pomoč potrebuje 85 milijonov ljudi; ker samo kriza v Sudanu tvori 35 % teh potreb;

D. ker je zaradi razmer v Afganistanu še večji pritisk na že tako obremenjene humanitarne vire, milijoni ljudi pa so v še večji stiski, vključno z ženskami in dekleti, ki si prizadevajo preživeti;

E. ker je po podatkih Urada visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) po vsem svetu prisilno razseljenih več kot 122 milijonov ljudi, od katerih jih skoraj 60 % živi v nestabilnih okoljih ali okoljih, ki so jih prizadeli konflikti, več kot 70 % prosilcev za azil, ki prispejo v EU, pa prihaja iz teh okolij[13];

F. ker se humanitarni sistem srečuje z obsežno krizo financiranja; ker je bilo leta 2024 zagotovljenih le 43 % od 50 milijard USD poziva OZN za humanitarno pomoč; ker sta ukinitev programov Agencije ZDA za mednarodni razvoj (USAID) in zmanjšanje tuje pomoči drugih ključnih donatorjev, tudi številnih držav članic EU, še poslabšala razmere in privedla do zaskrbljujočega zmanjšanja svetovnega financiranja humanitarnih, zdravstvenih in podnebnih pobud ter pobud za enakost spolov; ker je bilo do julija 2025 doseženih le 13 %[14] sredstev, potrebnih za poziv OZN za humanitarno pomoč v letu 2025 za pomoč 188 milijonom ljudi v 72 državah; ker zaradi zmanjšanja sredstev agencije USAID več kot 14 milijonom ljudi grozi smrt do leta 2030; ker to vpliva tudi na več kot 4,5 milijona otrok, mlajših od pet let[15]; ker zmanjševanje sredstev poglablja krizo lakote, ko je akutna neustrezna prehranska varnost na najvišji ravni doslej; ker to zmanjšanje nesorazmerno vpliva na ženske, dekleta, invalide in prebivalce podeželskih in oddaljenih območij ter povečuje obstoječe neenakosti[16]; ker so lokalne in nacionalne organizacije, ki jih vodijo ženske, in organizacije za pravice žensk med najbolj

---

12 Svetovni obeti Svetovnega programa za hrano za leto 2025.
13 UNHCR, *Mid-Year Trends*, 9. oktober 2024.
14 Bela hiša, *Reevaluating and Realigning United States Foreign Aid*, 20. januar 2025.
15 The Lancet, *Evaluating the impact of two decades of USAID interventions and projecting the effects of defunding on mortality up to 2030: a retrospective impact evaluation and forecasting analysis*.
16 Save the Children, *Girls Pay the Price As Aid Cuts Hit Countries with Deepest Gender Inequality*, 11. oktober 2025.

prizadetimi; ker ta zmanjšanja dodatno ogrožajo varnost in dobro počutje notranje razseljenih ljudi, beguncev in ranljivih skupin; ker ima to zmanjšanje uničujoče posledice za svetovno zdravje, saj še povečuje splošno umrljivost, obolevnost in invalidnost zaradi neenakega dostopa do zdravljenja in preprečevanja bolezni, osnovnih storitev in blaga ter tveganja izbruhov nalezljivih bolezni in pandemij, ter za prehransko varnost;

G. ker obstajajo zaskrbljujoča neravnovesja v financiranju med humanitarnimi pozivi, kar odraža dejstvo, da se več kriz pozablja; ker so pozabljene krize opredeljene kot hude in dolgotrajne humanitarne krizne razmere, v katerih prizadeto prebivalstvo ne prejema mednarodne pomoči ali pa je ta nezadostna in v katerih ni politične zaveze za rešitev krize, deloma zaradi pomanjkanja zanimanja medijev;

H. ker je humanitarna pomoč v sedanjem večletnem finančnem okviru neustrezna, kar vodi k stalni uporabi rezerve za nujno pomoč; ker mora EU pozvati druge akterje, naj okrepijo svoja prizadevanja za humanitarno pomoč; ker humanitarna pomoč ne bi smela le podpirati, temveč tudi mobilizirati lokalne skupnosti in jih vključiti v prizadevanja za pomoč;

I. ker ima povezava med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom ključno vlogo v humanitarnem okolju, saj poleg takojšnje pomoči spodbuja usklajevanje, sodelovanje in doslednost med sektorji, da bi odpravili temeljne vzroke dolgotrajnih kriz; ker EU in njene države članice skupaj prispevajo 42 % svetovne razvojne pomoči; ker OECD napoveduje, da se bo uradna razvojna pomoč v letu 2025 zmanjšala za 9 do 17 %[17]; ker namerava Komisija do leta 2027 prek pobude Global Gateway mobilizirati do 300 milijard EUR za trajnostne in vključujoče naložbe; ker nestabilna okolja zahtevajo poseben pristop in strategijo EU;

J. ker so konflikti, podnebne spremembe in ekonomski dejavniki trije glavni vzroki povečanja humanitarnih potreb, jih povzroča človek in jih je mogoče z usklajenim in skupnim prizadevanjem odpraviti; ker je število zabeleženih oboroženih spopadov leta 2023 doseglo vrhunec; ker posledice podnebnih sprememb in degradacije okolja povzročajo vse večjo nestabilnost in konflikte, nevarnosti, povezane s podnebjem, naravne nesreče, pomanjkanje virov, vključno z neustrezno preskrbo z vodo in neustrezno prehransko varnostjo, notranje razseljevanje in nedovoljene migracije, to pa nesorazmerno prizadene ženske in ranljive skupine;

K. ker se zaskrbljujoče povečuje odrekanje varnega in neoviranega humanitarnega dostopa do ljudi v stiski v številnih okoljih, tudi med konflikti, naravnimi nesrečami in izbruhi bolezni, tako s strani

---

17 OECD, *Cuts in official development assistance*, 26. junij 2025.

vladnih sil kot na območjih pod nadzorom nedržavnih oboroženih akterjev, kar še poslabšuje porast nevarnih in uničujočih teženj pri razlagi in uporabi mednarodnega humanitarnega prava ter humanitarnih načel človečnosti, nepristranskosti, nevtralnosti in neodvisnosti; ker namerno onemogočanje humanitarnega dostopa in uporaba tega dostopa kot orožja za napredek političnih in vojaških agend kršita obveznosti v okviru mednarodnega humanitarnega prava;

L. ker nespoštovanje mednarodnega humanitarnega prava povzroča nenehne in vsesplošne kršitve tega prava in mednarodnega prava človekovih pravic z namernimi napadi na civiliste, uničenjem osnovne infrastrukture, kot so šole in bolnišnice, napadi na humanitarne delavce, razširjenim spolnim nasiljem in novačenjem otrok za borce; ker se število in vpliv oboroženih nedržavnih akterjev v svetovnih konfliktih povečujeta in ker so te nedržavne oborožene skupine izvedle nekatere od najsmrtonosnejših napadov na civiliste; ker se srečujemo s številom napadov na humanitarne delavce, civilno prebivalstvo in civilno infrastrukturo brez primere, ki jih podžigata zlasti konflikta v Gazi in v Sudanu[18];

M. ker je po podatkih OZN leta 2023 več kot 600 milijonov žensk in deklet živelo manj kot 50 kilometrov od konfliktnega območja, kar je več kot 50 % več kot pred desetletjem;

N. ker se je spolno nasilje, povezano s konflikti, na splošno močno povečalo, saj je OZN leta 2023 zabeležila 3 688 preverjenih primerov spolnega nasilja, povezanega s konflikti, kar je 50 % več kot leto prej, pri čemer ženske in dekleta pomenijo 95 % preverjenih primerov, 32 % žrtev pa so bili otroci[19];

O. ker se v času konfliktov in kriz že obstoječe neenakosti med spoloma pogosto stopnjujejo, zaradi česar so ženske in dekleta nesorazmerno prizadete, na primer zaradi razseljevanja in nasilja na podlagi spola, ter so izključene iz storitev, ki rešujejo življenja, in procesov odločanja; ker imajo ženske, najstnice, invalidi, avtohtoni prebivalci, osebe LGBTQI+ in starejši pogosto dodatne in presečne ranljivosti, ki jih je treba upoštevati; ker je bil delež dvostranske pomoči s cilji enakosti spolov v humanitarnem sektorju zgodovinsko nizek in se je v zadnjih nekaj letih še zmanjšal, pri čemer je v obdobju 2021–2022

---

18 OCHA, *World Humanitarian Day:*https://www.unocha.org/news/world-humanitarian-day-attacks-aid-workers-hit-another-record-humanitarians-call-urgent-action*Attacks on aid workers hit another record, humanitarians call for urgent action*, 19. avgust 2025.

19 Urad posebnega predstavnika generalnega sekretarja za spolno nasilje v konfliktih, 15. poročilo generalnega sekretarja OZN o spolnem nasilju, povezanem s konflikti, 4. april 2024.

stagniral pri 17 %[20]; ker imajo ženske v okoljih, kjer je potrebna humanitarna pomoč, ključno vlogo kot prve reševalke; ker naložbe v enakost spolov rešujejo življenja v humanitarnih okoljih; ker obstajajo dokazi, da humanitarno načrtovanje, ki upošteva vidik spola, prinaša visoke donose, in sicer 8 USD za vsak vložen dolar[21], pri čemer še vedno obstajajo izzivi, povezani z namenjanjem prednosti;

P. ker je nasilje nad ženskami v vseh oblikah (fizično, spolno, psihološko, ekonomsko ali kibernetsko) kršitev človekovih pravic, skrajna oblika diskriminacije žensk in ena glavnih ovir za doseganje enakosti spolov;

Q. ker gibanja proti enakosti spolov vse bolj izkoriščajo humanitarne krize za odvračanje od enakosti spolov in delegitimizacijo ženskih organizacij, tudi v partnerskih državah EU;

R. ker otroci tvorijo polovico prebivalstva, ki so ga prizadele krize, in ker se njihove pravice kršijo na zaskrbljujoči ravni, poleg tega pa se drastično zmanjšujejo sredstva za pobude in programe, osredotočene na otroke; ker na območjih, ki so jih prizadeli konflikti, zdaj živi več kot 473 milijonov otrok, kar je več kot eden od šestih otrok na svetu; ker se je povečalo novačenje otrok vojakov; ker je pri otrocih večja verjetnost, da bodo ubiti ali pohabljeni kot pri odraslih, da jih bodo rekrutirale oborožene skupine in da bodo spolno napadeni; ker se ocenjuje, da več kot 52 milijonov otrok v državah, ki so jih prizadeli konflikti, ne obiskuje šole[22];

S. ker cerkve in verske organizacije zaradi zaupanja, ki ga uživajo v skupnostih, svoje sposobnosti mobilizacije prostovoljcev in svoje pogoste prisotnosti na težko dostopnih območjih zagotavljajo edinstveno dodano vrednost pri odzivanju na krize; ker sta njihova dolgoročna zavezanost in celosten pristop k podpori (kombinacija materialne in psihosocialne pomoči) ključna za krepitev odpornosti in trajnega miru;

Zagotavljanje spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava in potreba po strategiji EU za humanitarno diplomacijo

1. pozdravlja zavezanost Komisije humanitarnemu financiranju, pri čemer EU in njene države članice ostajajo vodilne svetovne donatorice humanitarne pomoči na podlagi potreb; vztraja, da morajo vse države in strani v konfliktu spoštovati mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo človekovih pravic in zagotavljati njuno spoštovanje ter da je treba dati prednost zaščiti civilistov, vse to pa

---

20 OECD, *Development Finance for Gender Equality 2024*, OECD Publishing, Pariz, 2024.

21 Agencija OZN za ženske, *Facts and figures: Humanitarian action*, 15. april 2025.

22 UNICEF, *„Not the new normal“ – 2024 „one of the worst years in UNICEF’s history“ for children in conflict*, 28. december 2024.

mora ostati bistven cilj zunanjega delovanja EU, vključno z njeno humanitarno pomočjo; poziva EU, naj še naprej krepi osrednjo vlogo humanitarnih načel človečnosti, nepristranskosti, nevtralnosti in neodvisnosti, o katerih se ni mogoče pogajati in ki so vse bolj pod pritiskom, ter spodbujanje mednarodnega humanitarnega prava z uporabo načelnega in na potrebah temelječega humanitarnega pristopa, pri čemer naj se vzdrži partnerstev, ki bi ta načela ogrozila; želi spomniti, da Unija v skladu s členom 3(5) PEU spodbuja varstvo človekovih pravic ter prispeva k doslednemu spoštovanju in razvoju mednarodnega prava, vključno s spoštovanjem načel Ustanovne listine OZN, in bo v skladu s členom 2 PEU podpirala enakost spolov kot eno od svojih temeljnih načel, saj humanitarna pomoč, zlasti za ženske in dekleta, trenutno ni več prednostna; poudarja pomen spodbujanja splošnega dostopa do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja v okviru humanitarnih ukrepov EU in zaveze EU, da bo zagotovila dostop do storitev reproduktivnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega varstva mater;

2. je zaskrbljen zaradi naraščanja kršitev mednarodnega humanitarnega prava v zadnjih letih, od katerih naj bi bile nekatere teh kršitev strateške metode vojskovanja; obžaluje krčenje humanitarnega prostora in spodkopavanje spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava in humanitarnih načel, kar močno ovira zagotavljanje življenjsko pomembne pomoči v več konfliktnih okoljih; ostro obsoja zaskrbljujoče naraščanje števila napadov na civilno prebivalstvo in infrastrukturo, potrebno za njegovo preživetje, hudih zlorab otrok ter napadov na humanitarne delavce; obsoja očitno neupoštevanje zaščite zdravstvenih ustanov z napadi na bolnišnice, ki zaznamujejo skoraj vsak konflikt, kar je v nasprotju z resolucijo varnostnega sveta OZN 2286 (2016) z dne 3. maja 2016 o zaščiti ranjenih in bolnih ter zdravstvenega in humanitarnega osebja v oboroženih spopadih; poziva, naj storilci teh sistematičnih napadov odgovarjajo za svoja dejanja, in poziva EU, naj razmisli o sankcijah proti državnim ali nedržavnim akterjem, ki namerno ovirajo humanitarni dostop;

3. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo ukrepe za preprečevanje kršitev mednarodnega humanitarnega prava in odpravijo vrzeli pri spremljanju kršitev tega prava z nepristranskim in neodvisnim zbiranjem podatkov in učinkovitejšimi, z dokazi podprtimi dejavnostmi zagovorništva, da bi od storilcev terjali odgovornost; poziva Komisijo, naj podpre mehanizme za spremljanje izzivov humanitarnega dostopa v okoljih, ki so jih prizadeli konflikti, in poročanje o njih;

4. pozdravlja sprejetje resolucije Varnostnega sveta OZN 2730 (2024) o zaščiti humanitarnega osebja ter osebja OZN in z njim povezanega osebja v oboroženih spopadih; poudarja, da je treba v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom spoštovati in zaščititi humanitarno osebje ter podpirati neodvisno, nevtralno in

nepristransko humanitarno delovanje z ohranjanjem humanitarnega prostora pred neposrednimi napadi, nenamernimi učinki protiterorističnih politik in režimov sankcij, politizacijo in zavajajočim diskurzom;

5. poziva h konkretnim ukrepom za zagotovitev učinkovitega izvajanja varnosti in zaščite humanitarnih delavcev v skladu z resolucijo Varnostnega sveta OZN 2730 (2024), vključno z uvedbo preiskav, preglednosti in nepristranskih preiskav kršitev mednarodnega humanitarnega prava; poudarja, da je treba upoštevati večjo ranljivost lokalnega osebja, ki se spoprijema z večjimi tveganji za svojo varnost in zaščito, ter zagotoviti njihovo posebno zaščito; poziva Komisijo, naj podpre varnostne in zaščitne ukrepe za zaščito humanitarnih delavcev ter zahteva odgovornost za napade nanje; ponovno poudarja pomen mehanizmov za hitro odzivanje, ki zagotavljajo takojšnjo finančno, pravno in psihosocialno pomoč humanitarnim delavcem, ki se spoprijemajo z aretacijami, ustrahovanjem ali drugimi varnostnimi incidenti, na podlagi modelov, kot je pobuda „Protect Aid Workers“;

6. izraža zaskrbljenost zaradi vse večjih groženj, nadlegovanja in inkriminacije zagovornikov človekovih pravic in humanitarnih prostovoljcev v konfliktnih in kriznih okoljih; poziva EU, naj njihovo zaščito kot prednostno nalogo vključi v svoje humanitarno delovanje; obžaluje vse pogostejše poskuse inkriminacije humanitarne pomoči brez upravičenih razlogov za zaskrbljenost, zlasti življenjsko pomembnih posredovanj ljudem na poti, ki bežijo pred konflikti, nasiljem, preganjanjem ali revščino; poziva k sprejetju zaščitnega pravnega okvira za obravnavanje inkriminacije pomoči, boj proti nekaznovanju in vključitev humanitarnih izjem v režime sankcij, pa tudi ukrepov za preprečevanje inkriminacije humanitarnih delavcev s protiterorističnimi zakoni;

7. potrjuje svojo podporo multilateralizmu, v središču katerega je OZN; poudarja, da morajo biti operacije EU usklajene in skladne z mednarodnimi organi, ter poziva Komisijo, naj še naprej kritično podpira različne subjekte OZN na humanitarnem področju, da bi ohranili humanitarna načela in mednarodno humanitarno pravo; ponovno potrjuje, da je treba spoštovati in olajšati mandate subjektov OZN, ter ostro obsoja vse poskuse oviranja, omejevanja ali ogrožanja zmožnosti agencij OZN, da učinkovito opravljajo svoje humanitarne naloge;

8. Poudarja, da se je treba nujno spoprijeti s humanitarno krizo brez primere v Sudanu in Demokratični republiki Kongo, ki sta danes med najhujšimi na svetu, saj tretjina prebivalstva v Sudanu nujno potrebuje humanitarno pomoč, v številnih delih države pa so bile potrjene zaskrbljujoče ravni neustrezne prehranske varnosti in lakote, podobno kot v Demokratični republiki Kongo, kjer humanitarno pomoč potrebuje 21 milijonov ljudi; poziva vse strani v

konfliktu, naj zagotovijo varen in neoviran humanitarni dostop v skladu s humanitarnimi načeli ter spoštujejo in zaščitijo humanitarno osebje; nadalje poziva EU in njene države članice, naj povečajo humanitarno pomoč Sudanu in Demokratični republiki Kongo ter njunim sosednjim državam, zlasti pa naj financirajo podporo žrtvam spolnega nasilja, povezanega s konflikti, lokalne programe za odpornost in zaščito ter programe za spodbujanje pravic žensk in otrok ter enakosti spolov;

9. poudarja, da se humanitarna pomoč in s tem lakota nikoli ne smeta politizirati ali uporabljati kot orožje ter da bi morali doseči civiliste v stiski brez oviranja ali manipulacije, ob popolnem spoštovanju mednarodnega humanitarnega prava; ponavlja, da je treba točke za razdeljevanje pomoči, civiliste ter humanitarne in zdravstvene delavce zaščititi in da ne smejo postati tarča vojaških operacij; izraža ogorčenje, ker je bilo ubitih 508 humanitarnih delavcev v Gazi in ker se vrstijo napadi na bolnišnice in humanitarne konvoje; odločno nasprotuje vsakršnemu sistemu razdeljevanja pomoči v Gazi, ki bi bil nezdružljiv s humanitarnimi načeli; obžaluje, da je bilo zaradi te distribucijske sheme ubitih več kot tisoč Palestincev, ki so zaprosili za pomoč; poziva k mednarodnemu odzivu in preiskavi, da bi zagotovili odgovornost za morebitne kršitve mednarodnega prava, do katerih je prišlo na lokacijah, ki jih upravlja humanitarna fundacija za Gazo;

10. zahteva neovirano in obsežno zagotavljanje humanitarne pomoči pod vodstvom OZN in v skladu s humanitarnimi načeli; poziva k odprtju vseh ustreznih mejnih prehodov in opozarja, da je odrekanje dostopa do življenjsko pomembne humanitarne pomoči kolektivno kaznovanje, ki je vojni zločin; poudarja, da morajo imeti vsi mednarodni humanitarni organi, zlasti tisti, ki so del mreže OZN, v skladu s členom 214 PDEU popoln, hiter, varen in neoviran dostop do celotnega območja Gaze; poudarja osrednjo vlogo Agencije Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA) pri zagotavljanju humanitarne pomoči palestinskim beguncem in obžaluje poskuse, da bi jo delegitimizirali; poziva k popolni obnovitvi mandata in financiranja agencije UNRWA z močnim nadzorom in odgovornostjo, tako da se zagotovi dolgoročno, trajnostno, večletno in predvidljivo financiranje reformirane agencije UNRWA za zagotavljanje bistvenih storitev palestinskim beguncem in preprečijo nadaljnje humanitarne krize;

11. poziva tudi k ohranitvi in okrepitvi humanitarne pomoči EU civilnemu prebivalstvu, ki ga je prizadela ruska vojaška agresija proti Ukrajini, s posebnim poudarkom na potrebah notranje razseljenih oseb, beguncev, starejših in otrok, zajemši žrtve prisilne deportacije v Rusko federacijo in zasedena ozemlja;

12. izpostavlja zlasti razmere v Afganistanu, ki se spopada s hudo in kompleksno humanitarno krizo, saj več kot 23,7 milijona ljudi

potrebuje pomoč; ugotavlja, da se bodo razmere zaradi izgona beguncev iz Pakistana in Irana ter stalne nestabilnosti v regiji verjetno še poslabšale; pozdravlja zavezo EU, da bo zagotovila podporo v višini 266 milijonov EUR, ter poziva k ciljno usmerjenim lokalnim ukrepom za pomoč ženskam in dekletom;

13. ponovno poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) ter posebnimi predstavniki EU v posvetovanju s humanitarnimi akterji razvije strategijo humanitarne diplomacije EU, da bi okrepila prizadevanja in zagotovila bolj sistematičen in usklajen pristop k humanitarni diplomaciji, hkrati pa se prilagodila spreminjajočim se okoliščinam, pri čemer naj uporabi vsa razpoložljiva orodja in izkoristi politično in gospodarsko težo EU prek političnega dialoga ter trgovinskih odnosov in odnosov na področju pomoči, da bi zagotovila dostop humanitarne pomoči, zaščitila humanitarne delavce in zavarovala humanitarni prostor v oboroženih konfliktih, vključno s pogajanji o prenehanju sovražnosti, humanitarnih premorih ter varnem prehodu za civiliste in pomoč v aktivnih konfliktih; spodbuja Komisijo, naj skupaj z državami članicami, ESZD in posebnimi predstavniki EU zagotovi, da bo humanitarna diplomacija na visoki ravni sistematično temeljila na operativnih izkušnjah humanitarnih akterjev, s katerimi bi se bilo treba redno posvetovati;

14. poziva Komisijo, naj okrepi ukrepe za preprečevanje kršitev mednarodnega humanitarnega prava in odpravi vrzeli pri spremljanju kršitev tega prava z zbiranjem podatkov in učinkovitejšimi, z dokazi podprtimi dejavnostmi zagovorništva;

15. poudarja, da je potreben neodvisen humanitarni dostop do vseh objektov, povezanih z migracijami, med njimi centrov za pridržanje, žariščnih točk in neformalnih mejnih območij, kjer se ženske in LGBTIQ+ osebe srečujejo z večjim tveganjem nasilja, izkoriščanja in odrekanja osnovnih storitev, tudi spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva; poziva k preglednim mehanizmom spremljanja in odgovornosti v takšnih okoljih;

Financiranje humanitarne pomoči

16. pozdravlja predlagano povečanje humanitarnega financiranja na 25 milijard EUR za instrument Globalna Evropa in poziva k znatnemu povečanju ravni humanitarnega financiranja v naslednjem večletnem finančnem okviru ter k zagotovitvi ustreznega, predvidljivega in trajnega financiranja, hkrati pa poudarja, da bi bilo treba prožnost humanitarne pomoči omejiti, zlasti glede na vse večjo vrzel med humanitarnimi potrebami in financiranjem, pa tudi podpirati interes EU za spodbujanje svetovnega miru, stabilnosti in njene mednarodne verodostojnosti kot načelnega humanitarnega akterja in zanesljivega donatorja; izrecno priporoča, naj si vse institucije EU in države članice prizadevajo za spodbujanje mednarodnega sodelovanja, da bi

se skupaj spoprijele s svetovnimi humanitarnimi izzivi, zlasti z neustrezno prehransko varnostjo na svetovni ravni;

17. poziva Komisijo, naj ohrani ločene proračunske vrstice in instrumente za humanitarno pomoč, da bi spoštovala načela nevtralnosti, neodvisnosti in nepristranskosti; nasprotuje predlagani združitvi instrumenta EU za humanitarno pomoč z Instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa v naslednjem večletnem finančnem okviru in poudarja, da je treba zagotoviti, da se bo rezerva za nujno pomoč po potrebi lahko odzivala na notranje in zunanje potrebe EU;

18. poziva Komisijo, naj v naslednjem večletnem finančnem okviru zagotovi, da bo humanitarno delovanje boljše zaradi večje prožnosti in da ta ne bo škodovala nevtralnosti, učinku, verodostojnosti in predvidljivosti tega delovanja; opozarja, da je preglednost ključna za zaščito naslednjega večletnega finančnega okvira pred zlorabami, goljufijami in kršitvami načel pravne države in vrednot Unije ter za zagotovitev, da humanitarna in razvojna pomoč, ki jo financira Unija, doseže civilno prebivalstvo v stiski; poziva Komisijo, naj okrepi svoje mehanizme spremljanja in zagotovi strog izbor lokalnih partnerjev, strog nadzor nad uporabo sredstev ter okrepljeno sodelovanje z državami članicami in mednarodnimi akterji, da bi preprečili tveganje preusmerjanja ali zlorabe; poziva k močnejšim mehanizmom demokratičnega nadzora v zvezi z dodeljevanjem in uporabo humanitarnih sredstev EU, pri čemer je treba upoštevati priporočila organizacij civilne družbe pri spremljanju in ocenjevanju humanitarnih operacij, ki jih financira EU;

19. ponovno poudarja, da verodostojnost EU kot svetovnega humanitarnega akterja temelji na ohranjanju predanega, načelnega, trajnega in vključujočega delovanja v regijah, ki so jih prizadele humanitarne krize, tudi v nestabilnih okoljih in pozabljenih krizah; ponovno poudarja, da humanitarna pomoč ne sme biti podrejena geopolitičnim ciljem, ciljem na področju nadzora migracij ali varnostnim ciljem, ter svari pred instrumentalizacijo humanitarnih ukrepov za doseganje zunanjepolitičnih ciljev EU ali njenih držav članic;

20. ponovno poziva Komisijo, naj razvije bolj usklajen pristop k pozabljenim krizam in poroča o svoji zavezi, da bo 15 % svojega začetnega letnega humanitarnega proračuna namenila pozabljenim krizam in preprečila preusmeritev sredstev od že tako premalo financiranih kriz; poziva Svet, naj bolje usklajuje pozornost in podporo držav članic tem krizam;

21. poudarja posebne izzive, s katerimi se soočajo otroci in invalidi ter njihove družine pri dostopu do humanitarne pomoči; poudarja, da se glede na znatno zastopanost otrok v prebivalstvu držav prejemnic uradne razvojne pomoči zanje trenutno namenja le majhen del

uradne razvojne pomoči (12 %), čeprav naložbe v otroke – in ne le posamezne sektorske prednostne naloge – spodbujajo trajno izboljšanje njihovega življenjskega standarda, pa tudi njihovih celotnih skupnosti; poudarja, da je treba v vseh fazah humanitarnega odziva, vključno s pripravljenostjo, nujno pomočjo in obnovo, dati prednost potrebam otrok, zlasti izobraževanju in zaščiti otrok; poudarja, da je varstvo pravic otrok in njihove dobrobiti bistveno za dolgoročno odpornost in trajnostni razvoj; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo namenske mehanizme financiranja, načrtovanja in usklajevanja za obravnavanje posebnih potreb otrok v okoljih, kjer je potrebna humanitarna pomoč;

22. poudarja, da mora javno financiranje ostati glavni vir humanitarne pomoči glede na odgovornost držav, da zagotovijo ustrezno in trajno financiranje, hkrati pa priznava, da samo javno financiranje ne bo zadostovalo za zapolnitev vrzeli v humanitarnem financiranju, in poudarja, da je treba upoštevati nove vire financiranja, tudi iz zasebnega sektorja; zato spodbuja Komisijo in države članice, naj razširijo bazo virov s podpiranjem razvoja inovativnih pristopov in partnerstev za zapolnitev vrzeli v financiranju humanitarne pomoči v sodelovanju z mednarodnimi finančnimi institucijami, multilateralnimi razvojnimi bankami, zasebnim sektorjem – pod pogojem, da je vsako zasebno delovanje v skladu s humanitarnimi načeli in popolno preglednostjo – in znanstveno skupnostjo, da bi dopolnili mednarodno javno humanitarno pomoč in odpravili svetovno vrzel v financiranju humanitarne pomoči; poziva Komisijo in države članice, naj preučijo progresivne in vzdržne mehanizme financiranja humanitarne pomoči; poudarja potrebo po sodelovanju z novimi državami donatorkami, da bi povečali njihov prispevek k humanitarni pomoči;

23. pozdravlja humanitarno prenovitev, ki jo je začela OZN, in poudarja, da mora biti to priložnost za okrepitev humanitarnih načel ter sistema, ki temelji na potrebah in je osredotočen na ljudi, ne pa le na zniževanju stroškov; poudarja, da je za doseganje večje učinkovitosti in uspešnosti enako pomembno zagotoviti odgovornost za izvajanje in da ključni sektorji, kot so mandati na področju zaščite in ukrepi proti nasilju na podlagi spola, ostajajo v središču sektorja, ki rešuje življenja;

24. pozdravlja znatna prizadevanja Komisije, da bi humanitarne dobavne verige postale uspešnejše in učinkovitejše, saj predstavljajo skoraj 70 % humanitarnih stroškov, zaradi česar je to področje ključno pri odpravljanju vse večje vrzeli v financiranju; spodbuja Komisijo, naj še naprej razvija in podpira strateški pristop k dobavnim verigam;

25. poziva države članice, naj izpolnijo skupno zavezo in namenijo vsaj 0,7 % bruto nacionalnega dohodka za uradno razvojno pomoč, vsaj 0,2 % bruto nacionalnega dohodka namenijo najmanj razvitim državam, 10 % uradne razvojne pomoči pa za humanitarne ukrepe;

poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo humanitarna pomoč ustrezno obravnavala potrebe žensk in deklet kot strateška naložba z dolgoročnimi pozitivnimi učinki za vse, hkrati pa obžaluje, da se organizacijam za pravice žensk še naprej sistematično namenja premalo sredstev, saj prejemajo manj kot 1 % svetovne uradne razvojne pomoči[23];

26. izraža zaskrbljenost zaradi morebitnega zmanjšanja obsega delegacij EU, tudi v tretjih državah, kjer se nudi znatna humanitarna pomoč; nasprotno meni, da je treba okrepiti te strukture v najbolj kritičnih državah;

Razvoj celostnega pristopa k nestabilnim razmeram

27. poudarja, da so zaradi raznolikosti nestabilnih razmer potrebni prilagojeni pristopi in posebni finančni instrumenti, ki spodbujajo usklajeno ukrepanje med humanitarnimi, razvojnimi in mirovnimi akterji, ob upoštevanju jasnega mandata načelnega humanitarnega delovanja, s posebnim poudarkom na sodelovanju z lokalnimi akterji in krepitvi njihove vloge, tako pri sprejemanju odločitev kot tudi pri izvajanju programov; poziva Komisijo in države članice, naj ohranijo in okrepijo delovanje v nestabilnih okoljih, ki so jih prizadeli konflikti;

28. poziva Komisijo, naj sprejme sporočilo o humanitarni pomoči, kot je predvideno v njenem delovnem programu za leto 2026, s poudarkom na ambicioznem, na ljudi osredotočenem in celostnem pristopu k nestabilnosti in mehanizmih za njeno izvajanje ter naj se s Parlamentom posvetuje o pripravi in izvajanju te strategije; pozdravlja namero, ki jo je sporočila Komisija, da bo pripravila celovito strategijo za obravnavo nestabilnosti in konfliktov; poudarja, kako pomembno je razviti takšno strategijo z ustrezno prilagojenim financiranjem, ki bo odvisno od okoliščin in ki bo obravnavalo medsebojno povezane izzive na področju miru, razvoja, podnebnih ukrepov in humanitarnih potreb, med drugim na podlagi večjega sodelovanja z lokalnim zasebnim sektorjem, ob polnem spoštovanju humanitarnih načel; glede na to strategijo poziva Komisijo, naj upošteva razsežnost spola;

29. poziva Komisijo, naj zagotovi, da države ne bodo ujete v neskončne cikle humanitarne pomoči, temveč bodo lahko prešle na trajnostni razvoj, da se bodo okrepile lokalne skupnosti in preprečila odvisnost od zunanje oskrbe, in sicer s financiranjem osnovnih storitev, kot so izobraževanje, zdravstvo in ključna infrastruktura, vključno s strategijo Global Gateway in zunaj nje, ki ima potencial za napredek pri vrsti medsebojno povezanih ciljev trajnostnega razvoja, z

---

23 Politično poročilo inštituta ODI, Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements? (Kako naprej v feministični zunanji politiki pri financiranju feminističnih gibanj?), - https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf, May 2024.

izkoriščanjem več virov financiranja, vključno z naložbami zasebnega sektorja, ter spoštovanjem socialnih in okoljskih standardov, kar bi lahko privedlo do pospešene rasti, ustvarjanja dostojnih delovnih mest, zmanjšanja revščine in dohodkovne neenakosti ter zagotavljanja odpornejšega in bolj vključujočega razvoja, pri katerem nihče ne bo zapostavljen; poziva Komisijo, naj uporabi instrumente sodelovanja EU za lokalne razvojne načrte s posebnimi, ciljno usmerjenimi projekti, ki so jih države članice že preskusile;

30. opozarja, da so podnebne spremembe eden glavnih vzrokov za konflikte, sušo, lakoto in migracije; poudarja, da lahko dvig morske gladine eksistencialno ogrozi majhne otoške države v razvoju, ki so med državami, ki so najbolj izpostavljene podnebnim spremembam;

Spodbujanje učinkovitih humanitarnih odzivov z izvajanjem povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom, lokalizacijo pomoči in vnaprejšnjim ukrepanjem

31. poziva EU, naj napreduje pri izvajanju trojne povezave, da bi obravnavala ključne vzroke kriz in podprla krepitev odpornosti, zlasti v nestabilnih okoljih in okoljih, ki so jih prizadeli konflikti, in sicer s podpiranjem lokalnih organizacij, vključno z mladinskimi organizacijami in organizacijami, ki jih vodijo ženske, ter verskih organizacij, ki imajo ključno vlogo pri odzivanju na humanitarne krize, ter zagotavljanjem njihovega polnega, enakopravnega in smiselnega sodelovanja v ciklu humanitarnega programa in pri odločanju na vseh ravneh;

32. poziva Komisijo, naj izpolni svojo zavezo, da bo do leta 2027 vsaj 25 % svojega humanitarnega financiranja namenila lokalnim akterjem, tudi z uporabo združenih sredstev za posamezne države in drugih mehanizmov financiranja, ki dajejo prednost lokalnim akterjem, ter preuči, kako lokalnim organizacijam neposredno zagotoviti nepovratna sredstva in pomagati okrepiti njihove zmogljivosti za izpolnjevanje regulativnih zahtev ter zahtev glede preglednosti in odgovornosti; poziva EU, naj da prednost financiranju lokalnih organizacij, ki zagotavljajo pomoč mladim, ženskam, invalidom, osebam LGBTQI+ in drugim ranljivim skupinam;

33. poziva Komisijo, naj v naslednjem večletnem finančnem okviru prednostno obravnava večletno financiranje za preprečevanje konfliktov in vzpostavljanje miru, da bi okrepili povezave med humanitarnimi mehanizmi in mehanizmi za odzivanje na krize ter dolgoročnim vzpostavljanjem miru in razvojnim načrtovanjem; poudarja, da je treba okrepiti mehanizme usklajevanja na terenu pri humanitarnih, razvojnih in mirovnih ukrepih EU, da bi zagotovili skupne in skladne rezultate, tudi s pristopom Ekipe Evropa; poudarja pomen partnerstva med EU in OZN pri krepitvi povezave med humanitarno pomočjo, razvojem in mirom, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti dekletom in mladim ženskam, invalidom,

otrokom in starejšim v ranljivem položaju, ter poudarja pomen financiranja EU za sistem OZN; meni, da strukturne neenakosti še naprej vplivajo na dinamiko moči pri humanitarnih posredovanjih, dostopu do financiranja in sodelovanju pri odločanju; poziva k bolj vključujočemu in pravičnemu pristopu k humanitarni politiki EU, ki bo temeljil na pravicah, pri čemer bodo imeli lokalni in zgodovinsko marginalizirani akterji večjo vlogo pri vodenju;

34. ugotavlja, da je vnaprejšnje ukrepanje v kriznih razmerah pred humanitarnimi krizami učinkovit način za preprečevanje ali zmanjševanje prihodnjih humanitarnih potreb ter za podpiranje zmožnosti skupnosti, da absorbirajo pretrese in okrepijo svojo odpornost; spodbuja Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se ohranijo naložbe v preprečevanje, vnaprejšnje ukrepanje in pripravljenost na nesreče, da bi ublažili vpliv kriz na prebivalstvo in sisteme;

35. vztraja, da je treba k vnaprejšnjim ukrepom pristopati na podlagi dokazov, zlasti v nestabilnih in podnebno ranljivih okoljih, da se poveča razpoložljivost podatkov o kakovosti in analizi tveganja, da se izboljšajo sistemi zgodnjega opozarjanja in vključi napovedovanje tveganj v humanitarno načrtovanje;

36. spodbuja države članice, naj znatno povečajo svoje naložbe v lokalno vodene in celostne vnaprejšnje ukrepe, kot so naložbe v sisteme zgodnjega opozarjanja, analizo tveganja in odpornost skupnosti, ter povečajo delež podnebnih sredstev, namenjenih krepitvi odpornosti in prilagajanja v državah in regijah, ki so najbolj izpostavljene nesrečam, pri čemer poudarja pomen vključevanja raznolike skupine akterjev, vključno z organizacijami civilne družbe in mrežami na lokalni ravni, v vnaprejšnje ukrepe, vključno s financiranjem na podlagi napovedi, ter pripravljenost na nesreče in obvladovanje tveganj, zlasti v nestabilnih okoljih in okoljih, občutljivih na podnebne spremembe;

25 let od resolucije Varnostnega sveta OZN št. 1325 (2000): za pristop k humanitarni pomoči, ki upošteva vidik spola

37. pozdravlja napredek, dosežen pri izvajanju resolucije Varnostnega sveta OZN št. 1325 (2000) ter agende o ženskah, miru in varnosti kot bistveno orodje za stalno spoštovanje pravic žensk in deklet; ugotavlja, da 25 let po njenem sprejetju še vedno obstajajo velike vrzeli pri izvajanju, saj so ženske še vedno marginalizirane v mirovnih procesih ter nesorazmerno prizadete zaradi konfliktov in kriz, tudi zaradi razširjenega nasilja na podlagi spola, zaradi česar je potrebna večja politična in finančna podpora EU agendi kot katalizatorju in naložbi v dolgotrajen in trajnosten mir in razvoj; poziva Komisijo in ESZD, naj spodbujanje enakosti spolov ter pravic in opolnomočenja žensk, vključno z izvajanjem cilja trajnostnega razvoja št. 5, še naprej obravnavata kot prednostno nalogo v

celotnem zunanjem delovanju EU; poziva EU in države članice, naj prednostno izvajajo agendo za ženske, mir in varnost;

38. poziva vse strani v oboroženih spopadih, naj sprejmejo ukrepe za spodbujanje spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic žensk in deklet ter jih zaščitijo pred vsemi oblikami spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, povezanega s konflikti, zlasti posilstvi, ter hkrati priznajo, da se tako nasilje med konflikti pogosto zaostruje in se lahko sistematično uporablja kot vojno orožje; poudarja, da obstaja tesna povezava med oboroženimi spopadi ter humanitarnimi in podnebnimi krizami, porastom nedovoljenih migracij in trgovine z ljudmi ter tveganjem izkoriščanja, ki nesorazmerno prizadenejo ženske in dekleta; poudarja pomen dejavnega, polnega, enakopravnega in smiselnega sodelovanja žensk v vseh fazah mirovnega procesa, vključno s pogajanji o premirju, prizadevanji za mediacijo, preprečevanjem in reševanjem oboroženih konfliktov, izgradnjo miru in pokonfliktno obnovo; poziva Komisijo, ESZD in države članice, naj v strategijah za preprečevanje konfliktov, mediacijo in izgradnjo miru bolj upoštevajo posebne potrebe in prispevke žensk in deklet;

39. poudarja, da na ženske v humanitarnih okoljih ne bi smeli gledati zgolj kot na žrtve, temveč kot na nosilke sprememb, ki dejavno prispevajo k pozitivni preobrazbi in same krojijo svojo usodo; poudarja ključno vlogo žensk kot najbolj izpostavljenih akterk in voditeljic skupnosti ter organizacij, ki jih vodijo ženske, v humanitarnih okoljih pri pripravljenosti, odzivanju in prizadevanjih za okrevanje, pri zagotavljanju življenjsko pomembnih storitev, kot so zatočišča, storitve na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter nasilja na podlagi spola, denarne pomoči in zaupanja vredne zaščite v skupnosti, pri zavzemanju za pravice in potrebe žensk, deklet in marginaliziranih skupin prebivalstva ter spodbujanju prizadevanj za izgradnjo miru in razvoj v svojih skupnostih, hkrati pa prejemajo le 0,3 % dvostranske pomoči v nestabilnih državah;

40. obžaluje, da so nedavna zmanjšanja tuje pomoči najbolj prizadele lokalne organizacije, ki jih vodijo ženske, od katerih jih je polovica izpostavljena tveganju ukinitve, in spodbuja boljše sodelovanje z njimi pri načrtovanju humanitarne pomoči[24]; poziva Komisijo, naj dodeli posebna, trajnostna, prožna in večletna sredstva, ohrani obstoječa partnerstva, poenostavi dostop do sredstev in razširi podporo lokalnim organizacijam, ki jih vodijo ženske, v humanitarnem okolju, zagotovi učinkovitejši, bolj vključujoč in odgovoren sistem, da bi to dosegla s povečanjem financiranja za lokalne organizacije, ki jih vodijo ženske, okrepitvijo spremljanja in

---

24 Agencija ZN za ženske, *Humanitarian funding cuts threaten women's rights: What's at stake and how to help (Zmanjšanje humanitarnega financiranja ogroža pravice žensk; kaj je pomembno in kako pomagati)*, 13. maj 2025.

odgovornosti za humanitarno financiranje lokalnim organizacijam, ki jih vodijo ženske, prilagoditvijo obstoječih mehanizmov in postopkov financiranja, da bi bolje ustrezali njihovim potrebam in zmogljivostim, ter povečanjem ravni neposrednega večletnega financiranja, ki jim je na voljo; z obžalovanjem ugotavlja, da skoraj polovica (47 %) anketiranih organizacij, ki jih vodijo ženske, in organizacij za ženske pričakuje, da se bodo zaprle v šestih mesecih, če bo sedanja raven financiranja ostala nespremenjena, medtem ko je več kot tretjina (35 %) še vedno ujeta v negotovosti, ne more načrtovati ali nadaljevati svojega dela, le 18 % pa jih poroča, da pričakujejo, da bodo lahko delovale več kot eno leto[25]; poziva Komisijo in države članice, naj v nestabilnih razmerah zagotovijo 5 % svoje pomoči organizacijam, ki jih vodijo ženske, in organizacijam za pravice žensk s prožnim in dolgoročnim financiranjem, vključno z dodelitvijo vsaj 5 % sredstev uradne razvojne pomoči za podporo tem organizacijam v naslednjem večletnem finančnem okviru;

41. spodbuja Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj v humanitarnem posredovanju spodbujajo pristope, ki upoštevajo vidik spola, in povečajo podporo za udeležbo žensk v humanitarnih postopkih odločanja, tako da ustvarijo pogoje, v katerih bodo lahko ženske prevzele vodilne vloge v kriznih okoljih, in zagotovijo, da bodo njihove perspektive in potrebe prednostno obravnavane pri oblikovanju in zagotavljanju pomoči v skladu s cilji resolucije Varnostnega sveta OZN št. 1325 (2000); poziva Komisijo, naj pri humanitarnem načrtovanju uporabi vključujoč, presečni pristop, ki upošteva vidik spola, pri tem pa upošteva posebne potrebe in pravice žensk, deklet, invalidov, oseb LGBTQI+ in drugih marginaliziranih skupin; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo smiselno sodelovanje teh skupin pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju programov humanitarne pomoči; meni, da je treba pri humanitarni pomoči, ki jo financira EU, dati prednost invalidom, pri čemer je treba obravnavati zlasti potrebe in prioritete invalidnih žensk in otrok, tudi z zagotavljanjem financiranja lokalnim organizacijam in mrežam invalidnih žensk in deklet, ki so pogosto najprimernejše za odzivanje na potrebe, a hkrati nanje najbolj vplivajo zmanjšanja v financiranju;

42. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo enakost spolov še naprej prednostna naloga pri reformi in prestrukturiranju humanitarnega sistema v okviru humanitarne prenovitve pod vodstvom OZN, zaščiti financiranje in kritične mehanizme, kot je ohranitev namenskega

---

25 Agencija ZN za ženske, *At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide (Točka preloma:*https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-05/at-a-breaking-point-the-impact-of-foreign-aid-cuts-on-womens-organizations-in-humanitarian-crises-worldwide-en.pdf*vpliv zmanjšanja tuje pomoči na ženske organizacije v humanitarnih krizah po vsem svetu)*, april 2025.

sklopa v humanitarnem sistemu, ki vključuje specializirane ukrepe v zvezi z nasiljem na podlagi spola, enakostjo spolov ter zaščito pred spolnim izkoriščanjem in zlorabo kot kritičnimi storitvami, ki rešujejo življenja; poziva Komisijo, naj zagotovi sistematično izvajanje stroge analize z vidika spola, zbiranje podatkov, razčlenjenih po spolu, pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola, in ocene učinka na enakost spolov, pa tudi razvoj namenskega strokovnega znanja o enakosti spolov v Komisiji, da bi podprli take vloge v partnerskih organizacijah in še naprej krepili uporabo označevalca EU za spol in starost; pozdravlja vse večje število in formalizacijo kontaktnih oseb za enakost spolov, saj jih ima 99 % delegacij EU in 87 % služb na sedežu;

43. ponovno poudarja, da je treba dati prednost ustreznim in pravočasnim storitvam za spolno in reproduktivno zdravje ter jih dati na voljo pri vseh humanitarnih odzivih, tudi z izvajanjem svežnja o minimalnih začetnih storitvah za reproduktivno zdravje v izrednih razmerah in prehodom na celovite storitve, kolikor to omogočajo razmere;

44. ponovno poziva države članice EU, naj v celoti izvajajo resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 1325 (2000) ter resolucije EU in njenih držav članic, ki so ji sledile; v zvezi s tem pozdravlja napredek, dosežen v zvezi z akcijskim načrtom EU za ženske, mir in varnost ter GAP III, in poudarja, kako pomembno je, da Komisija predstavi GAP IV in da so za njegovo izvajanje potrebna ustrezna sredstva; obžaluje, da je od začetka izvajanja GAP III enakost spolov glavni cilj le pri 3,8 % vseh ukrepov, ki upoštevajo vidik spola oziroma so ciljno usmerjeni; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo 85 % vseh novih zunanjih ukrepov vključevalo enakost spolov kot pomemben ali glavni cilj in da bo 20 % uradne razvojne pomoči v vsaki državi dodeljenih programom, katerih eden glavnih ciljev je enakost spolov;

45. je zelo zaskrbljen zaradi vse večjega vpliva skrajno konservativnih in verskih fundamentalističnih gibanj ter gibanj, ki so proti enakosti spolov, v EU in zunaj nje, katerih cilj je spodkopati temeljne pravice žensk in deklet, tudi v humanitarnih okoljih; poudarja, da ta gibanja pogosto širijo dezinformacije, stigmatizirajo storitve na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter slabijo zaščito žensk pred nasiljem na podlagi spola; poziva Komisijo, ESZD in države članice, naj zagotovijo, da bodo humanitarni programi, ki jih financira EU, še naprej trdno temeljili na mednarodnih standardih na področju človekovih pravic in enakosti spolov, ter naj dejavno podpirajo organizacije civilne družbe, ki so tarča akterjev, ki se borijo proti pravicam;

46. svari pred institucionalnim nasiljem in malomarnostjo humanitarnih akterjev, vključno z načrtovanjem programov, ki ne upoštevajo vidika spola, nevarnim okoljem za ženske in osebe LGBTQI+ ter pomanjkanjem odgovornosti za zlorabe; poziva k zavezujočim

standardom za upoštevanje vidika spola, celovitim sistemom poročanja in politikam ničelne tolerance v vseh humanitarnih operacijah, ki jih financira EU;

°

° °

47. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter Evropski službi za zunanje delovanje.